

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETSKANSLIET

Datum: 2025-03-19
Diarienummer: GU 2024/3688
Mottagare: Utbildningsdepartementet
Handläggare: Karin Fogelberg och Anna Peixoto

Göteborgs universitets samlade synpunkter på betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)

Göteborgs universitet har erbjudits att lämna synpunkter på remissen *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)*. Synpunkter har inhämtats från samtliga medverkande fakulteter och institutioner vid lärosätet.¹

Göteborgs universitet ställer sig överlag positiva till de förslag som föreslås i betänkandet men har några reservationer. Vi inleder med dessa för att sedan redogöra för vår hållning beträffande betänkandets samtliga förslag så som de presenteras. Varje förslag redovisas i tabellformat där det framgår om vi tillstyrker, tillstyrker med reservation eller avstyrker förslaget samt eventuella kommentarer kopplat till detta.

Sammanfattande kommentar

Överlag ställer sig Göteborgs universitet positiva till förslagen i utredningen. Genomlysningen av lärarutbildningen som är gjord i betänkandet visar på möjliga vägar framåt för att utveckla lärarutbildningen vidare. Också under utredningsarbetet har vi fått information om vilka huvudförslag som skulle komma att lyftas. Vår kritik och våra reservationer skiljer sig inte nämnvärt från tidigare kommentarer vi haft möjlighet att framföra. Vi har tre huvudsakliga invändningar eller farhågor som vi ser. De gäller; vikten av universitetens/högskolornas autonomi, de ökade behörighetskraven samt de ekonomiska förutsättningarna och dess eventuella konsekvenser.

Universitetens/högskolornas autonomi

Att ett förslag till reformerad lärarutbildning innefattar förslag till förändring av dess innehåll är förstas själva poängen. Vi är emellertid kritiska till den detaljstyrning som betänkandet implicerar.

¹ Synpunkter är inhämtade från fakultetsledningarna och medverkande institutioner vid Humanistiska fakulteten, Konstnärliga fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten, Fakulteten för naturvetenskap och teknik, Utbildningsvetenskapliga fakulteten, studentkåren samt ekonomienheten.

Det har länge funnits en kritik mot att det har varit många och detaljerade examensmål för lärarprogrammen. Med betänkandets förslag på förändringar av examensmålen finns en viss minskning av antal examensmål men dess innehåll är fortsatt mycket omfattande och på en detaljnivå som inte finns för andra yrkesexamina vilket hämmar autonomi. Utredningens förslag kan till och med förstås öka styrningen av innehåll i lärarutbildningen till exempel genom framskrivandet av kognitionsvetenskapen och specifika metoder vid läs- och skrivinläring. Vi anser att den typen av konkretisering av innehåll bör avgöras av lärosätena själva. Hur forskningsläget förändras över tid har betydelse för vilka vetenskapliga perspektiv och metoder som är relevanta som innehåll i en lärarutbildning.

Ökade behörighetskrav

Vi ställer oss ambivalenta till förslaget om höjda betygskrav för antagning till lärarutbildningen. Göteborgs universitet instämmer i att många studenter har bristande kunskaper i svenska vilket påverkar deras studier negativt. På det sättet välkomnar vi förslaget på krav på betyg C i svenska samt förordar att det i så fall bör gälla för samtliga program.

Samtidigt är vi inte övertygade om att det är studenter med lägre betyg i svenska som har svårast att klara sina studier. Högmotiverade studenter i en god utbildningsmiljö kan stimuleras att prestera väl även då deras förkunskaper inte är de bästa. För att utveckla skolan är det mer centralt att fokusera de kunskaper de har när det lämnar utbildningen än när de antas. Vår ambivalens har vidare sin grund i en oro för de kraftigt minskade studentkullar som vi nu ser framför oss. Förslaget kan ses som ett högriskprojekt där lärarförsörjning i skolväsendet, lärarutbildningens kvalitet och sektorns forskningskapacitet sätts på spel.

Ekonomiska förutsättningar och eventuella konsekvenser

Göteborgs universitet ser positivt på att ersättningsbelopp för lärarutbildning inom några områden höjs, men ser samtidigt en risk att de höjda ersättningsbeloppen inte fullt ut kompenserar för det minskade antalet studenter. Det finns således risk för att den förväntade kvalitetshöjningen kan komma att utebli eller inte bli lika hög som förväntas i betänkandet. Det är därför av stor vikt att uppföljning av bortfallet av studenter och prognostiserad genomströmning följs upp vid några tillfällen för att säkerställa dels att den lärarbrist som kan befaras inte uppkommer, dels att takbeloppet inom sektorn i inte i praktiken sänks med en kvalitetssänkning som följd.

Minskningen av antalet studenter kommer att slå hårt mot de ämnen där ersättningsnivåerna inte höjs såsom exempelvis konstnärliga utbildningsområden, praktiska och estetiska kurser inom förskolläraryrket och grundlärarutbildning, idrott, utbildningsvetenskaplig kärna samt verksamhetsförlagd utbildning. Det finns risk att dessa områden får minskade resurser med lägre kvalitet som följd.

11 Bättre förberedda och mer motiverade studenter

11.3 Skärpta krav på kunskaper i svenska

En grundförutsättning för att betyg ska fungera som rättssäkert urvalsinstrument till högre utbildning är att det finns en nationell likvärdighet i gymnasieskolans och vuxenutbildningens bedömning och betygssättning. Göteborgs universitet betonar vikten av att insatser riktas mot gymnasieskolornas och vuxenutbildningens betygssättning för att motverka glädjebetyg och bristande likvärdighet i betygssättning. Införandet av det ökade behörighetskravet i svenska till lärarutbildningar är planerat att göras innan förslagen i utredningen *Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)* har implementerats samt innan en sådan implementering har kunnat utvärderas. Det innebär att förutsättningarna för betygssättning kan komma att förändras under den period då höjda betygskrav för antagning till lärarutbildning införs.

Om höjda språkkrav införs måste det undersökas och utvärderas om det får avsedd effekt. Göteborgs universitet föreslår, om språkkravet införs, att kravet på betyg C i Svenska 3/Svenska som andraspråk 3 utvärderas efter fem år, där utvärderingen omfattar de tre första antagningsomgångarna.

Göteborgs universitet ställer sig positiv till att krav på minst betyg C i svenska införs som behörighetskrav till samtliga lärarutbildningar i den mån det innebär förbättrade kunskaper hos studenterna och förbättrade resultat i utbildningarna. Att så verkligen blir följden är vi emellertid inte lika säkra på.

Om språk framhålls som avgörande för studenters kunskaper och förutsättning i studierna borde det var lika för alla lärarutbildningar inklusive förskolläraryrket, grundläraryrket inriktning fritidshem, VAL, ULV och KPU. Olika nivåer på förkunskapskrav riskerar att ge statusskillnader mellan utbildningarna och i det skilda signaler om hur utbildningarna och lärarprofessionerna värderas relativt varandra:

För förskolläraryrket ger det en märklig signal då förskollärare är mycket viktiga för barns språkutveckling. På motsvarande sätt är det olyckligt om språknivå i fritidshem kan förstås kunna vara lägre. Också KPU-studenter behöver goda förkunskaper i svenska. Förslaget har inte tillräckligt beaktat de språkliga utmaningar som kan uppstå för vissa studenter, exempelvis de med en bakgrund inom exempelvis matematik, bild eller slöjd. Dessa studenter kan möta svårigheter när de ska navigera i en utbildningsvetenskaplig kontext, där akademiskt läsande, skrivande och akademisk literacy spelar en central roll. Inte heller kan ULV-studenter undantas från språkkravet om inte det kompenseras med möjligheter till större insatser för studenternas kunskaper under utbildningen vilket kräver stora resurser.

Olika krav mellan inriktningar och program riskerar dessutom att skapa kryphål. Genom att krav på betyg C införs för grundläraryrket inriktningar årskurs F-3 och årskurs 4–6 men inte för lärare fritidshem kan studenter välja inriktningen fritidshem för att få undervisa i till exempel bild utan krav på betyg C i svenska. Det kan leda till undervisande lärare med lägre språkkunskaper.

Även om vi tolkar ambitionen med de höjda förkunskapskraven som positiv finns det en oro i förhållande till förslaget. Den gäller de kraftigt minskade studentkullar som vi nu ser framför oss. Förslaget kan ses som ett högriskprojekt där lärarförsörjning i skolväsendet, lärarutbildningens kvalitet och sektorns forskningskapacitet sätts på spel. De både sistnämnda faktorerna handlar förstås om universitetens minskade möjligheter att bedriva verksamhet med totalt sett minskade resurser. De förändringar som görs måste vara långsiktiga. Ställer universitetet om till en mindre verksamhet kommer det ta lång tid att bygga upp kapaciteten att utbilda lärare igen. Förslaget riskerar leda till en ökad andel obehöriga lärare i skolan – och detta för lång tid framöver.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utöver nuvarande krav på särskild behörighet ska även betyg C krävas i kursen Svenska 3 eller Svenska som andraspråk 3 för tillträde till utbildning som leder till grundläraryrket med inriktning mot förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3, grundläraryrket med inriktning mot grundskolans årskurs 4–6 samt ämnesläraryrket.		X	
För utbildning som leder till förskolläraryrket ska betyg D i kursen Svenska 3 eller Svenska som andraspråk 3 krävas.			X
Det ska inte gå att göra undantag från behörighetsvillkoret som omfattar lägst betyg D respektive C i Svenska 3 och svenska som andraspråk 3.	X		
Det särskilda behörighetskravet om lägst betyg D respektive C i Svenska 3 och svenska som andraspråk 3 ska omfattas av bestämmelsen om så kallad reell kompetens.	X		
UHR ska få i uppdrag att utreda hur krav motsvarande lägst betyg D respektive C i kurserna Svenska 3 och svenska som andraspråk 3 ska utformas för sökande med äldre svenska betyg, utländska betyg, omdöme från folkhögskola samt resultat från språktest i svenska. UHR ska bemyndigas att föreskriva hur de särskilda behörighetskraven i svenska och svenska som andraspråk ska utformas för sökande som har äldre betyg än från den nuvarande gymnasieskolan, Gy11.	X		
Krav på högre betyg i svenska ska inte gälla för tillträde till utbildning som leder till grundläraryrket med inriktning mot fritidshem, till kompletterande pedagogisk utbildning, till vidareutbildning av lärare eller till utländska lärares vidareutbildning.			X

11.7 Möjlighet att komplettera för behörighet

Göteborgs universitet tillstyrker med reservation att lärosätena ska kunna anordna behörighetsgivande utbildning som är anpassad till lärarutbildningarnas behov. Det är osäkert om det skulle finnas söktryck till en sådan utbildning och om en sådan utbildning skulle få de positiva effekter som utredningen förutspår.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Det är viktigt att det finns möjlighet att komplettera för att uppfylla kraven för särskild behörighet i svenska. I detta syfte kan lärosätena anordna behörighetsgivande utbildning.		X	
Det går också att pröva för ett högre betyg inom Komvux.	X		
På sikt bör det bli möjligt att komplettera inom Komvux för att uppnå behörighet.	X		
UHR ska få i uppdrag att utreda hur ett redan godkänt betyg ska vara möjligt att komplettera inom Komvux för att uppnå behörighet.	X		

11.8 Krav på lämplighet för utbildningen

Göteborgs universitet tillstyrker med reservation att det även fortsättningsvis ska vara möjligt för lärosäten att använda lämplighet som särskilt behörighetskrav till utbildning. Vi tillstyrker möjligheten men anser att lämplighet i termer av intresse och fallenhet inte är något statiskt som blivande lärare har med sig in i utbildningen utan något som utvecklas under utbildningen.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Det bör även fortsättningsvis vara möjligt för lärosätena att använda lämplighet för utbildningen som ett särskilt behörighetskrav.		X	
Möjligheten att använda lämplighet för utbildningen som särskilt behörighetskrav ska även omfatta kompletterande pedagogisk utbildning. Det ska gälla såväl den utbildning som omfattar 90 högskolepoäng som de två kortare utbildningarna på 60 respektive 75 högskolepoäng.			X

11.9 Det behövs fler som vill bli lärare och förskollärare

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utredningens bedömning: För att kunna rekrytera fler kvalificerade och motiverade studenter till lärarutbildningarna är det viktigt att intressera fler att vilja bli lärare och förskollärare.	X		
Utredningens förslag: Skolverket och UHR ska få i uppdrag att genomföra aktiva informationsinsatser för att få fler att bli intresserade av lärar- och förskolläraryrkena och därmed också öka intresset för utbildningarna.	X		

11.10 Mål för antalet examinerade

Tillstyrker med reservation: Göteborgs universitet menar att det troligen är för tidigt att ta ställning till om målen för antalet examinerade ska tas bort från lärarutbildningarna redan 2028. Lärosätena har då bara tagit emot en eller två studentkullar i den reformerade lärarutbildningen.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Målen för antalet examinerade från lärarutbildningarna avskaffas efter perioden 2025–2028. På sikt behöver regeringen återigen ta ställning till behovet av mål för antalet examinerade från utbildningar som leder till förskolläraryr-, grundläraryr- och ämnesläraryrsexamen.		X	
UKÄ får i uppdrag att följa upp antalet behöriga sökande, antagna, nybörjare, HST och HPR samt genomströmningen på utbildning som leder till förskolläraryr-, grundläraryr- och ämnesläraryrsexamen. Uppföljningen görs årligen efter att de nya behörighetskraven har införts och tills vidare.	X		

12 Alternativa vägar till en lärarexamen

12.1 Fortsatt satsning på alternativa vägar till en lärarexamen

Göteborgs universitet avstyrker att KPU60/75 förlängs då det är en försöksverksamhet som bör utvärderas innan ett beslut tas om förlängning. Vidare ställer sig Göteborgs universitet kritiska till en utbildning som går emot den ambition som man i övrigt har vad gäller grund- och ämneslärarexamen med tydligare koppling till praktiken och yrkesrollen samt ämnes- och ämnesdidaktiska kunskaper. En utvärdering genomförd vid LiU pekar dessutom på låg genomströmning och svagt intresse. När det gäller arbetsintegrerad lärarutbildning så tillstyrker vi med reservation då Göteborgs universitet inte har erfarenhet av sådan utbildning och regionens skolhuvudmän inte visat något intresse för denna.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utredningens bedömning: De alternativa vägarna till en lärarexamen blir ännu viktigare som komplement till de reguljära lärarutbildningarna. De särskilda satsningarna på alternativa vägar till en lärarexamen bör på sikt övergå i ordinarie verksamhet.	X		
Försöksverksamheten med KPU 60 och KPU 75 förlängs till och med 2030.			X
Satsningen på kompletterande pedagogisk utbildning som vänder sig till personer med forskarexamen förlängs inte efter den 31 december 2026.	X		
Vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar behörighet permanentas.	X		
Satsningen på arbetsintegrerad lärarutbildning förlängs till och med 2032. ²		X	

12.2 UKÄ får i uppdrag att utvärdera de alternativa vägarna till en lärarexamen

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
UKÄ ska få i uppdrag att utvärdera samtliga alternativa vägar till en lärarexamen. Utöver kvaliteten ska en viktig utgångspunkt för en sådan utvärdering vara utbildningarnas betydelse för lärarförberedningen. Utvärderingen ska ske med beaktande av de särskilda förutsättningarna för dessa utbildningar.	X		

13 Ökat behov av samverkan

Göteborgs universitet instämmer i utredningens bedömning att samverkan mellan lärosäten behöver stärkas för att säkerställa en god tillgång till lärarutbildning i hela landet och en hög kvalitet i ämneslärarutbildningarna. Vi stödjer förslaget om att ta ansvar för att vissa små ämnen erbjuds i samarbete mellan flera lärosäten. I framtida diskussioner om koncentration av ämnen är det emellertid viktigt att också värna lärarutbildningen som en campusförlagd utbildning, eftersom läraryrket bygger på samspel och interaktion med andra. Vi gör även bedömningen att ett ökat fokus på praktisk metodik försvåras i lärarutbildning som inte är campusförlagd.

Vi avstyrker förslaget att lärosätena får ett uppdrag i regleringsbrevet att gemensamt planera utbud och dimensionering av lärarutbildningarna. Det är inte realistiskt bland annat i relation till rådande tidsram då det saknas förutsättningar för att finna enhetliga principer för detta. Att skapa gemensamma utbildningsprogram eller att köpa utbildning av varandra är möjligheter som bör utvecklas vidare, men kräver långsiktiga och hållbara lösningar för att hantera administrativa hinder och frågor kring ansvarsfördelning. Göteborgs universitet ser även risker med en alltför omfattande samverkan mellan lärosäten då det kräver långtgående likriktning av studiegångar. Att utveckla utbildningssamarbeten eller samarbeten mellan lärosäten och kommuner för att utveckla lärcentrum är

² Denna utbildning finns inte vid Göteborgs universitet och avstår därmed att kommentera förslaget.

i grunden positivt, men riskerar samtidigt att innebära stora administrativa arbetsinsatser som tar resurser från undervisningen och påverkar utbildningens kvalitet negativt.

Göteborgs universitet menar vidare att samverkan mellan lärosäten och skolverksamhet kan bidra till att stärka kvaliteten i ämneslärarutbildningen. Men också en sådan samverkan är resurskrävande. För att skapa en hållbar struktur krävs långsiktiga satsningar som ger både universitet och skolor möjlighet att samarbeta på ett konstruktivt sätt. För mindre ämnen, som kan präglas av just bristande resurser, både ekonomiskt och personellt, kan samverkan vara särskilt utmanande. Därför är det avgörande att medel tillförs och att samverkan byggs upp stegvis och långsiktigt, med möjlighet att anpassa formerna lokalt.

Samverkan med skolväsendet

Arbetet med övningsskolor föreslås enligt utredningen fortsätta. Lärarutbildningen är en yrkesutbildning med praktiska inslag och det behövs en nära relation mellan skolor och lärarutbildningen, något som införandet av övningsskolor bidrar till. Det är således positivt att arbetet med övningsskolor fortsätter och utvecklas. Tidig yrkeskontakt genom tidig VFU är bra för studenterna. För flera ämnen i ämneslärarutbildningen är dock tillgången på kvalificerade VFU-platser och handledare en utmaning, då dessa har ett relativt litet utrymme i skolan med ett begränsat antal undervisningstimmar. Därför ser vi ett behov av att stärka samverkan mellan universitet och skolhuvudmän för att säkerställa fler VFU-platser och handledare med erforderlig kompetens. Övningsskolor och praktiktäna forskning genom ULF-avtal ser vi i detta sammanhang som viktiga verktyg för att skapa en stabil och kvalitativ VFU-struktur.

Göteborgs universitet stödjer intentionen att lärosäten i större utsträckning bör använda sig av aktiva lärare och förskollärare från skolväsendet i undervisningen på lärarutbildningarna. Att använda verksamma lärare och förskollärare i utbildningen är en viktig form av samverkan som stärker studenternas förståelse för den kommande yrkesrollen. Det finns ett tydligt behov av att koppla lärarutbildningarna närmare till det praktiska arbetet i skolan. De praktiska inslagen i utbildningarna behöver öka, och studenterna behöver förberedas bättre för det dagliga arbetet i skolan. Vi vill särskilt framhålla betydelsen av att skapa incitament för lärare att delta i lärarutbildningens verksamhet, exempelvis genom modeller för delade tjänster och förenade anställningar. Vidare ser vi positivt på att stärka samverkan kring praktiktäna forskning genom ULF-avtal vilket kan bidra till att utveckla utbildningens vetenskapliga grund i samverkan med skolväsendet så att inte en artificiell motsättning odlas mellan teori och praktik när det gäller att utveckla undervisning och lärande. Vi föreslår dock att regeringen tydligare definierar långsiktiga finansieringsstrukturer för denna samverkan.

Kommunala lärcentrum och distansutbildning

Göteborgs universitet ser att kommunala lärcentrum kan spela en viktig roll i att möjliggöra lärarutbildning på fler orter, särskilt i områden som ligger långt ifrån något lärosäte. Vi stödjer därför förslaget att avsätta särskilda medel för utvecklingssamarbeten mellan lärosäten och kommuner för att etablera lärcentrum. Samtidigt vill vi framhålla vikten av att distansutbildning och hybridmodeller utvecklas parallellt med lärcentrum. Lärosätena behöver även tillräckligt stöd och resurser för att kunna genomföra sådan samverkan utan att det påverkar kvaliteten negativt.

Göteborgs universitet föreslår att anslagen till lärcentrum höjs och permanentas. Förslaget om lärcentrum är i grunden positivt, då det kan bidra till att säkerställa tillgången till lärare i glesbygd. För att kvaliteten inom undervisningsämnen ska tillförsäkras behöver dock kopplingen till ämnesdidaktiska och vetenskapliga högskolemiljöer bevaras. Dessutom krävs att lärmiljöerna för samtliga ämnen, framför allt avseende konstnärliga och praktisk-estetiska ämnen, kan medverka på fullgott sätt

13.3 Samverkan för lärarutbildningarna ska öka

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utredningens bedömning: Lärosätena bör samverka så att lärarutbildning för olika skolformer, årskurser och ämnen ges i hela landet. Lärcentrum kommer att spela en viktig roll för att lärarutbildning ska kunna ges i hela landet.	X		
Lärosätena ska få i uppdrag att gemensamt planera utbudet och dimensioneringen av lärarutbildningarna. Uppdraget ges i det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor.			X
Medel motsvarande 15 miljoner kronor ska avsättas för läsåret 2026/27, och 30 miljoner kronor per år under perioden 2027/28–2029/30, för att stödja lärosäten i att tillsammans utveckla utbildningssamarbeten eller samarbeten mellan lärosäten och kommuner i form av lärcentrum så att lärarutbildning ska kunna bedrivas där.		.X	
Medel motsvarande 20 miljoner kronor per år från och med läsåret 2027/28 ska avsättas för att stödja ämneslärarutbildningarna i små ämnen där det finns stora hinder för samverkan mellan lärosäten.	X		

13.4 Ökat behov av samverkan mellan lärosäten och skolväsendet.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utredningens bedömning: Lärosätena bör i större utsträckning än i dag använda sig av aktiva lärare inom skolväsendet eller lärare som nyligen varit aktiva lärare.	x		
Utredningens bedömning: Praktisk forskning genom ULF- avtal är viktig för samverkan mellan lärosäten och skolväsendet.	X		
Utredningens bedömning: Det behövs en närmare samverkan mellan lärarutbildningarnas intressenter på nationell nivå.	X		

13.5 Utvecklingen av samverkan ska följas upp

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Lärosätena ska i årsredovisningen återrapportera hur de har samverkat kring lärarutbildningarna under året och hur samverkan har bidragit till lärarförsörjningen nationellt och regionalt. UKÄ ska få i uppdrag att analysera samverkan utifrån lärosätenas redovisningar.	x		

14 Utveckla innehållet i lärarutbildningarna

14.1.1 Utrymme för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier ska öka

Göteborgs universitet ställer sig positiva till förslaget om ökat fokus på ämneskunskaper, ämnesdidaktiska kunskaper och praktisk metodik i lärarutbildningarna, samt att stärka kunskaperna om grundläggande matematikinläring.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
I grundlärarutbildningen med inriktning mot F–3 och 4–6 samt ämneslärarutbildningen med inriktning mot årskurs 7–9 och gymnasieskolan ska ämnesstudierna och de ämnesdidaktiska studierna ökas med 15 högskolepoäng.	X		
I grundlärarutbildningen med inriktning mot F–3 ska en stor del av poängutrymmet användas för kurser i svenska med fokus på läs- och skrivinläring. Poängutrymmet kan också användas för undervisning om språkutvecklande arbetssätt och/eller matematikkurser med fokus på hur elever lär sig grundläggande matematik. Totalt ska undervisningen i svenska omfatta minst 37,5 högskolepoäng med tyngdpunkt på undervisning om läs- och skrivinläring.	X		
I grundlärarutbildningen med inriktning mot årskurs 4–6 ska en stor del av poängutrymmet användas för kurser i svenska med fokus på läs- och skrivutveckling. Poängutrymmet kan också användas för matematik, naturorienterade ämnen och/eller samhällsorienterade ämnen. Totalt ska undervisningen i svenska omfatta minst 37,5 högskolepoäng.	X		
I ämneslärarutbildningen med inriktning mot årskurs 7–9 ska poängutrymmet användas så att det andra ämnet som ingår i utbildningen omfattar minst 60 högskolepoäng. De ämnesdidaktiska studierna ska få ett ökat utrymme, men även ämnesstudierna kan förstärkas om behov finns.	X		

I ämneslärutbildningen med inriktning mot gymnasieskolan ska poängutrymmet användas för att öka de ämnesdidaktiska studierna i ett eller två ämnen, men även kunna förstärka ämnesstudierna om behov finns.	X		

14.1.2 Det fritidspedagogiska området ska stärkas

Göteborgs universitet ser positivt på att det fritidspedagogiska området ökar med 15 hp.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Förslag: I grundlärutbildningen med inriktning mot fritidshem ska det fritidspedagogiska området öka med 15 högskolepoäng.	X		
Utredningens bedömning: Poängutrymmet bör användas för kurser i språkutvecklande arbetssätt, i grundläggande läs- och skrivinlärning och i matematikinlärning.	X		

14.1.3 Det förskolepedagogiska området ska stärkas

Göteborgs universitet ställer sig positiva till att det förskolepedagogiska området utökas. Vi ser vikten av att stöd ges, men i relation till kursuppgifter och inte specifikt som ett innehåll i de förskolepedagogiska kurserna.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
I förskollärutbildningen ska det förskolepedagogiska området utökas med 15 högskolepoäng. Förskollärarstudenter ska få mer undervisning om grundläggande läsinlärning, matematikutveckling, språkutvecklande arbetssätt och ledarskap.		X	

14.2.1 UVK ska minskas från 60 till 45 högskolepoäng

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) ska omfatta 45 högskolepoäng.		X	

14.2.2 UVK ska inriktas mot den kommande yrkesutövningen

Göteborgs universitet stödjer förslaget att UVK ska fokusera på den kommande yrkesutövningen och att 15 högskolepoäng flyttas från UVK till ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Göteborgs universitet menar att en del av det innehåll som enligt betänkandet förslås tas bort fortsatt bör ingå. Det gäller till exempel vikten av att studenterna får en översikt över skolans historia och hur både politik och olika pedagogiska paradigmer har påverkat dess utveckling. Skolan är en institution formad av långa historiska processer, och kunskap om denna utveckling är avgörande för att förstå dess samhällsuppdrag och ge lärare en bredare grund för att fatta välgrundade pedagogiska beslut.

Vidare instämmer vi i att UVK liksom utbildningen generellt ska bidra till att koppla ihop teori och praktik. De får inte spelas ut mot varandra. Praktik behöver ha en vetenskaplig grund, vilket teori är att förstå som. Det är avgörande för lärarens förståelse för undervisningens innehåll och för utvecklingen av det praktiska arbetet. Hur utbildning i forskningsmetodik och genomförande av självständiga arbeten bör utformas är som vi ser det en fråga för varje lärosäte att avgöra. Sammantaget kan detta både minska de blivande lärarnas vetenskapliga kompetens för att verka på vetenskaplig grund i skolan och på sikt riskera att minska intresset och möjligheterna för studier på master- och forskarnivå, vilket kan komma att påverka flödet av ny forskning inom området.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) ska inriktas mot den kommande yrkesutövningen. I förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare ska det i 2 kap. 3 § anges att den ska omfatta följande:		X	

skolväsendets organisation och styrdokument innefattande läroplaner, kursplaner och ämnesplaner samt värdegrunden i skolan och förskolan, elevernas lärande, kognitiv utveckling och inläring, samt specialpedagogik, evidensbaserade undervisningsmetoder och sambandet mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, planering, genomförande, utvärdering och utveckling av undervisning, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap i rollen som lärare eller förskollärare, samt uppföljning, analys och bedömning av lärande och utveckling i arbetet som lärare eller förskollärare, samt betygssättning.			
---	--	--	--

14.3 KPU 90 ska få en ny utformning

Utredningen föreslår att KPU 90 ska omfatta 45 högskolepoäng UVK, 15 högskolepoäng ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt 30 högskolepoäng VFU. Göteborgs universitet avstyrker förslaget. Om förkunskapskravet till programmet är ämnesbehörighet, förefaller det märkligt att 15 högskolepoäng ämnesstudier ingår. Om ämnesstudier krävs för behörighet, bör snarare dessa högskolepoäng inriktas på ämnesdidaktiska studier.

KPU 90 ska omfatta 45 högskolepoäng UVK, 15 högskolepoäng ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt 30 högskolepoäng VFU.	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej X
---	-----------------------	-----------------------------	-----------------------------

14.4 Yrkeslärarutbildningen ska utvecklas

UVK i yrkeslärarutbildningen ska omfatta 45 högskolepoäng.	Tillstyrker/instämmer X	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
De nya bestämmelserna om innehållet i UVK ska även omfatta yrkeslärarutbildningen.	X		
De ämnesdidaktiska studierna i yrkeslärarutbildningen ska öka med 15 högskolepoäng.	X		

14.5.1 Övningskolor är fortsatt viktiga

Se vidare kommentarer kopplade till utredningens kapitel 13.

Utredningens bedömning: Övningskolor och övningsförskolor har stor betydelse för lärar- och förskollärarutbildningarna, och därför bör antalet övningskolor och övningsförskolor fortsätta att öka.	Tillstyrker/instämmer X	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
---	----------------------------	-----------------------------	------------------------

14.5.2 En del av utbildningen bör vara förlagd i skola eller förskola under första läsåret

Utredningens bedömning: Alla lärar- och förskollärarstudenter bör ha en del av sin utbildning förlagd i skolan eller förskolan redan under det första läsåret.	Tillstyrker/instämmer X	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
--	----------------------------	-----------------------------	------------------------

14.5.3 Huvudmännen ska ha ett stort ansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen

Se vidare kommentarer kopplade till utredningens kapitel 13.

Utredningens bedömning: Skolhuvudmännen har ett stort ansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen och för att tillhandahålla VFU-platser och VFU-handledare för lärar- och förskollärarstudenter.	Tillstyrker/instämmer X	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
---	----------------------------	-----------------------------	------------------------

14.6.1 Ökad omfattning av ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Detska krävas 37,5 högskolepoäng i svenska för kompletterande behörighet för grundlärare.	X		

15 Ökat fokus på kognitionsvetenskap

I betänkandet beskrivs kognitionsvetenskap inledningsvis som ett brett forskningsfält, vilket antyder en inkluderande ansats där olika teoretiska och metodologiska perspektiv ryms. Samtidigt sker en insnävning där fältet avgränsas till forskning ”med relevans för lärande/läraryrket”, och inom denna avgränsning framhålls specifikt biologiska och kognitiva perspektiv som särskilt viktiga. Denna avgränsning utesluter eller nedtonar andra möjliga och för läraryrket relevanta ansatser inom kognitionsvetenskap, exempelvis situerade, distribuerade och kroppsbaserade perspektiv på kognition. Ett område som helt saknas i utredningens förslag är området rörelse. Detta trots att barns och ungas fysiska och psykosociala rörelseutveckling är intimt förknippat med barns optimala utveckling. Studier visar även att barns och ungas koncentrationsförmåga och lärande påverkas av fysisk aktivitet och rörelse. Barns rörelseutveckling är således en viktig förutsättning för barns utveckling och lärande och borde därför inkluderas.

Vi förordar en definition som skulle kunna beskrivas enligt följande ”kognitionsvetenskap är ett grundläggande kunskapsområde om hur lärande och kognition sker och omfattar kunskaper om hjärnans funktioner *samt de individuella, sociala, materiella och kulturella faktorer som påverkar tänkande och kunskapsbildning*”.

För kommentarer om skrivningar gällande examensmål kopplade till kognitionsvetenskap, se vidare synpunkter på utredningens kapitel 17.

15.4 Ökat fokus på kognitionsvetenskap med relevans för läraryrket

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Kognitionsvetenskap med relevans för läraryrket ska få ett ökat fokus på lärar- och förskolläraryrket.		X	
I examensbeskrivningarna för läraryrket ska anges att studenterna inom området kunskap och förståelse ska visa sådana kunskaper i didaktik och kognitionsvetenskap samt fördjupade kunskaper i ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kunskap om vuxnas lärande visa sådan kunskap om elevers lärande, sociala och kognitiva utveckling, inlärning och minnets funktioner, behov och förutsättningar, samt specialpedagogik, som krävs för den verksamhet som utbildningen avser.		X	
I examensbeskrivningarna för läraryrket ska anges att studenterna inom området färdighet och förmåga ska visa förmåga att tillämpa kunskaper i didaktik och kognitionsvetenskap samt sådan fördjupad förmåga att tillämpa kunskaper i ämnen, ämnesdidaktik och metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser för att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas. I förordningen om utbildning till lärare och förskollärare ska anges att studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) ska inriktas mot lärande och undervisning, kognitiv utveckling och inlärning, samt specialpedagogik.		X	
Utredningens bedömning: Det kursinnehåll om kognitionsvetenskap som rör individens inlärning och utformning av undervisningen bör ansluta till Skolverkets fortbildningsstrategi i kognitionsvetenskap för lärare och förskollärare.		X	

15.5 Kognition bör ingå i de ämnesdidaktiska studierna

I relation till kognitionsvetenskap bör det också noteras att förskolläraryrket inte är strukturerat utifrån ämnen på samma sätt som övriga läraryrket vilket gör att den kognitionsvetenskapliga betoningen inom ämnesdidaktik riskerar att vara begränsande. Kognitionsvetenskap behöver utformas

i relation till det förskolepedagogiska området som skiljer sig åt från ämnesdidaktiska studier inom övriga lärarutbildningar.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utredningens bedömning: Kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna som rör utformning av undervisningen i olika ämnen och individens lärande bör ingå i de ämnesdidaktiska studierna.		X	

15.6 Lärarutbildare behöver fortbildas i kognitionsvetenskap

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
De lärosäten som anordnar fortbildningskurser i kognitionsvetenskap för yrkesverksamma lärare ska också få i uppdrag att anordna kompetensutvecklingsinsatser för lärarutbildare som ska undervisa i kognitionsvetenskap på lärarutbildningarna.	X		

15.7 Ökade satsningar på kognitionsvetenskap ska utvärderas av UKÄ

Vi vill framhålla vikten av lärosätenas autonomi i att planera för hur kognitionsvetenskap ska implementeras i lärarutbildningarna.

Göteborgs universitet tillstyrker förslaget att UKÄ ska få i uppdrag att ur ett kvalitetsperspektiv utvärdera hur lärarutbildningarna har integrerat kognitionsvetenskap i reformerade lärarutbildningar. Det är dock viktigt att utvärderingen är öppen för att lärosätena kan införa kognitionsvetenskap på olika sätt.

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
UKÄ ska få i uppdrag att utvärdera hur lärarutbildningarna arbetar med kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna. Både kognitionsvetenskap i UVK och i de ämnesdidaktiska studierna ska utvärderas.		X	

15.8 Satsning på forskning i kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna

Göteborgs universitet är tillstyrker vad vi förstår som andemeningen men formuleringen att forskningen skulle göras i kognitionsvetenskap (som disciplin) avstyrker vi. En bättre formulering skulle lyda: Det behövs satsning på "empirisk forskning om undervisning och lärande med stöd av kognitionsvetenskapliga perspektiv".

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Utredningens bedömning: Det behövs satsning på forskning i kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna.		X	
Utredningens bedömning: Det behövs en satsning på forskarskola i kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna.		X	

16 Ökat fokus på läs- och skrivinlärning

Göteborgs universitet välkomnar utredningens betoning på vikten av tidig läs- och skrivinlärning. Vi instämmer i att det är avgörande att blivande lärare får bästa möjliga kunskap och förmåga att undervisa i läsning och skrivning under sin utbildning. Detaljnivån på examensmålen är emellertid ett exempel på en styrning som Göteborgs universitet inte ställer sig bakom då vissa innehållsområden betonas.

16.4.1 Förskolan ger grunden för läsinlärning

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
För förskolläroretsen ska studenten visa fördjupad kunskap om barns kommunikation och språkutveckling samt kunskap om grundläggande läs- och skrivinlärning inklusive fonologisk medvetenhet hos barn visa förmåga att strukturerat utvärdera, bedöma och utveckla barns olika dimensioner och nivåer av fonologisk medvetenhet.		X	

16.4.2 Systematisk och evidensbaserad undervisning om grundläggande läs- och skrivinlärning i grundlärautbildning

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
För grundläraexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 ska studenten visa kunskap om olika metoder för läs- och skrivinlärning med fördjupad kunskap om strukturerad ljudningsmetod och om barns kommunikation och språkutveckling.		X	
För grundläraexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 samt 4–6 ska studenten visa fördjupad förmåga att planera och genomföra evidensbaserad läs-, skriv- och matematikundervisning inklusive förmåga att genomföra systematiska insatser för elever med läs- och skrivsvårigheter.		X	

16.7 Läsning och skrivande är viktiga processer i alla lärarutbildningar för grundskolan

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
För grundläraexamen med inriktning mot grundskolans årskurs 4–6 ska ett examensmål fortsatt omfatta att studenten ska visa fördjupad kunskap om läs- och skrivutveckling.	X		

17 Uppdaterade examensmål

Läroplanens autonomi behöver utvecklas inte reduceras. Förslaget att minska antalet examensmål välkomnas. En genomläsning av de föreslagna examensmålen som är färre till antalet än de tidigare, visar emellertid att detta har åstadkommit till priset av en ökad stoffträngsel. Mer innehåll ska in på mindre yta.

Exempelvis "visa sådan kunskap om elevers lärande, sociala och kognitiva utveckling, inlärning och minnets funktioner, behov och förutsättningar, samt specialpedagogik, som krävs för den verksamhet som utbildningen avser". (avsnitt 15.4)

Lärares förmåga till evidensbaserat arbete bör utgöra det grundläggande kravet vad gäller forskningsanknytning i examensmålen. En del av detta är att säkerställa att lärarutbildningarna fortsatt inkluderar kritiskt och reflekterande förhållningssätt. Men också att införa mål som relaterar till kunskaper i kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna förefaller motiverat.

Att stryka uppräkningsdelarna av skolans värdegrund från examensmålen ser vi som positivt om det innebär en större möjlighet till autonomi i utformningen av specifikt innehåll. Det får dock inte tolkas som att delar av värdegrunden blivit mindre central i reformen.

Motsvarande gäller förslaget att läs- och skrivinlärningsmetoden "strukturerad ljudningsmetod" skrivs in i examensmålen. När strukturerad ljudningsmetod är den bästa tillgängliga utgångspunkten ska den naturligtvis ingå i lärarutbildningen, men om den inte är det, så ska inte examensmålen stå i vägen för en evidensbaserad lärarutbildning.

17.3 Förslag till nya examensmål

Det är oklart hur förslaget att bedömning av elevers och barns lärande och utveckling skiljer sig från nuvarande examensmål, se till exempel nuvarande examensmål för grundlärare F-3: *visa fördjupad kunskap om bedömning av elevers lärande och utveckling.*

I högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2 (examensordningen), ska sammanfattningsvis följande ändringar göras i examensbeskrivningarna för lärar- och förskollärarexamina.	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
För ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen och grundlärarexamen med inriktning mot förskoleklass och årskurs 1–3 samt 4–6 förstärks målen rörande kunskaper i ämnesdidaktik inklusive metodik samt förmåga att tillämpa dessa.	X		
För förskollärarexamen förstärks målet rörande förmåga att tillämpa förskoledidaktik och ämnesdidaktik.	X		
För ämneslärarexamen samt grundlärarexamen med inriktning mot förskoleklass och årskurs 1–3 samt 4–6 förstärks målet för de ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen.	X		
Mål som relaterar till kunskaper i kognitionsvetenskap med relevans för lärarutbildningarna samt evidensbaserad vetenskaplig grund för lärarutbildningarna införs.		X	
Lärares roll som ledare förtydligas.	X		
För förskolläraryrkes- och grundlärarexamen med inriktning mot förskoleklass och årskurs 1–3 förtydligas examensmålen gällande läs- och skrivinlärning samt språkutveckling.	X		
Förmåga att bedöma elevers och barns lärande och utveckling läggs till i målen.		X	
De olika målen som relaterar till värdegrund utgår, och i stället införs mål om skolans och förskolans värdegrund.		X	

18 Kvalitetsförstärkningar för lärarutbildningarna

Göteborgs universitet ser positivt på att ersättningsbelopp för lärarutbildning inom några områden höjs, men ser samtidigt en risk att de höjda ersättningsbeloppen inte fullt ut kompenserar för det minskade antalet studenter. Det finns således risk för att den förväntade kvalitetshöjningen kan komma att utebli eller inte bli lika hög som förväntas i betänkandet. Det är därför av stor vikt att uppföljning av bortfallet av studenter och prognostiserad genomströmning följs upp vid några tillfällen för att säkerställa att takbeloppet inom sektorn bibehålls.

Som förslaget är framskrivet riskerar minskningen av antalet studenter att slå särskilt hårt mot de ämnen där ersättningsnivåerna inte höjs såsom exempelvis konstnärliga utbildningsområden, praktiska och estetiska kurser inom förskolläraryrkes- och grundläraryrkesutbildning, idrott, utbildningsvetenskaplig kärna samt verksamhetsförlagd utbildning. Undersökningar från Göteborgs universitet visar dessutom att studenter i idrott, musik och hem- och konsumentkunskap generellt har lägre betyg i svenska än övriga lärarstudenter, vilket gör att minskningen i antal studenter slår särskilt hårt inom dessa ämnen.

De praktiska och estetiska kurserna inom förskolläraryrkes- och grundläraryrkesutbildningarna ingår idag i utbildningsområdet övrigt. Givet dessa kursers utformning och innehåll som i hög grad liknar delar av de förutsättningar som gäller inom konstnärliga utbildningsområden, föreslår Göteborgs universitet att dessa kurser bryts ut från utbildningsområde övrigt och ges ett nytt utbildningsområde vars ersättning ligger närmare de konstnärliga utbildningsområdena.

Inom konstnärliga utbildningsområden finns ett tak gällande hur många HST som får avräknas. Det innebär att HST inom konstnärliga områden som överskrider taket avräknas mot naturvetenskapligt utbildningsområde, med konsekvensen att konstnärliga kurser inom lärarutbildning får ett lägre

genomsnittligt ersättningsbelopp än vad som anges i aktuella utbildningsområden. Göteborgs universitet önskar att taket för antal HST som får avräknas inom de konstnärliga utbildningsområdena höjs, i syfte att öka ersättningen till kurser inom konstnärliga utbildningsområden inom lärarutbildning.

I betänkandet framgår att särskilda ersättningsbelopp för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier för HTJS-området och för NTF-området införs. Beloppet ska vara högre än nuvarande belopp och höjs för läsåren 2027/2028, 2028/2029 samt 2029/2030. Detta blir något otydligt då de ersättningsbelopp som anges i regleringsbrev avseende universitet och högskolor och i budgetpropositioner anges per kalenderår och per utbildningsområde och inte läsår. Göteborgs universitet önskar därför att höjningen av ersättningsbelopp per utbildningsområde sker utifrån kalenderår och att ersättningsbeloppen på sedvanligt sätt redovisas i den tabell som återfinns i budgetpropositionen över ersättningsbelopp per helårsstudenter och helårsprestationer.

Ett annat önskemål är att det i god tid presenteras hur avräkning ska ske, framför allt avseende vilka eventuella begränsningar som finns gällande vilka lärarutbildningar som lärosätena kan avräkna inom de nya utbildningsområdena.

För att stödja små ämnen föreslås att det från och med läsåret 2027/2028 avsätts 20 miljoner kronor. Göteborgs universitet är positiva till att anslag för små ämnen införs, men ställer sig tveksamma till att göra denna satsning på bekostnad av befintliga lärarsatsningar som finansieras inom ramen för Särskilda utgifter inom universitet och högskolor i Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende anslag 2:64. Vidare anser universitetet att definition av små ämnen, anslaget storlek och fördelning ska tas fram i dialog med de lärosäten som är berörda.

Utredningen föreslår vidare att samverkan med andra lärosäten och lärcentrum utvecklas och att medel tillförs för att möjliggöra detta. Göteborgs universitet ställer sig positiva till förslaget men vill framhålla att tidsperioden för samverkan mellan lärosäten och förslagen till medel förefaller vara för lågt i relation till det omfattande arbete som kommer att behöva genomföras för att uppnå intentionerna i utredningens förslag. Samverkan är resurskrävande och kostsam så länge samarbetet pågår, vilket kräver tillskott av resurser så länge ett mer omfattande samarbete fortlöper.

Vi ställer oss positiva till att takbeloppet inte sänks trots att antalet studenter förväntas sjunka.

18.2.2 Särskilda ersättningsbelopp ska införas för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
<p>Särskilda ersättningsbelopp ska införas för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier inom humanistiskt, juridiskt, teologiskt, samhällsvetenskapligt utbildningsområde (HTJS-området) och inom naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt utbildningsområde (NTF-området) för lärarutbildningarna från och med läsåret 2027/28.</p> <p>Ersättningsbeloppen för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier inom HTJS-området på lärarutbildningarna ska vara högre per helårsstudent respektive per helårsprestation än de ersättningsbelopp som föreslås 2025 för HST och 2027 för HPR i</p> <p>Budgetpropositionen för 2025 enligt följande: 6 000 kronor högre läsåret 2027/28 8 000 kronor högre läsåret 2028/29 14 000 kronor högre från och med läsåret 2029/30</p> <p>Ersättningsbeloppen för ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier inom NTF-området på lärarutbildningarna ska vara högre per helårsstudent respektive per helårsprestation än de ersättningsbelopp som föreslås för 2025 i Budgetpropositionen för 2025 enligt följande: 4 000 kronor högre läsåret 2027/28 6 000 kronor högre från och med läsåret 2029/30.</p> <p>Ersättningsbeloppen för HST och HPR inom utbildningsområdet Undervisning ska justeras så att ersättningen per helårsstudent respektive per helårsprestation från och med läsåret 2027/28 motsvarar de ersättningsbelopp som föreslås från och med 2029/30 för HTJS-området.</p>		X	
De särskilda ersättningsbeloppen för lärarutbildningarna finansieras inom respektive lärosätes takbelopp			

18.2.3 Övriga åtgärder för att stärka utbildningarna

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Resurser motsvarande 20 miljoner kronor per år ska avsättas från och med läsåret 2027/28 för att stödja små ämnen. Resurser motsvarande 15 miljoner kronor för läsåret 2026/27 och 30 miljoner kronor per år för perioden 2027/28–2029/30 ska avsättas för att finansiera utredningens förslag om utvecklingsprojekt kring samverkan mellan lärosäten och med lärcentrum. Resurser motsvarande 5 miljoner kronor per år ska avsättas under perioden 2026/27–2028/29 för vidareutbildning i kognitionsvetenskap för lärarutbildare.		X	

19 Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Utredningen ger som förslag att den som före den 15 augusti 2027 har påbörjat en utbildning till en grundlärar-, ämneslärar-, förskollärar- eller yrkesexamen enligt de äldre bestämmelserna ska ha rätt att slutföra sin utbildning för att få en sådan examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av juli 2035. För de långa programmen menar Göteborgs universitet att 2035 är rimligt. För kortare program som grundlärarprogram, fritidshem och förskollärarprogram ställer vi oss kritiska till att vara skyldiga att ge kurser inom tidigare utbildning ända fram till 2035.

19.1 Ikraftträdande

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
Följande författningsändringar ska träda i kraft den 1 juli 2027: ändring i högskoleförordningen (1993:100) ändring i förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare ändring i förordning (2011:686) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen ändring i förordning (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och pedagogisk personal inom förskolan som leder till lärar- eller förskollärarexamen ändring i förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare ändring i förordning (2021:1336) om försöksverksamhet med kompletterande pedagogisk utbildning som leder till grundlärarexamen eller ämneslärarexamen.	X		
Ändringar i 7 kap. högskoleförordningen (1993:100) avser utbildning som påbörjas efter den 15 augusti 2027.	X		

19.2 övergångsbestämmelser

	Tillstyrker/instämmer	Tillstyrker med reservation	Avstyrker/instämmer ej
För grundlärar-, ämneslärar-, förskollärar- och yrkeslärarexamina som utfärdas före den 15 augusti 2027 ska de nuvarande bestämmelserna gälla.	X		
Nuvarande bestämmelser ska fortfarande gälla grundlärar-, ämneslärar-, förskollärar- och yrkeslärarexamina som utfärdas efter utgången av januari 2028, om den utbildning som examensbeviset omfattar har slutförts i sin helhet dessförinnan.	X		
Den som före den 15 augusti 2027 har påbörjat en utbildning till en grundlärar-, ämneslärar-, förskollärar- eller yrkesexamen enligt de äldre bestämmelserna ska ha rätt att slutföra sin utbildning för att få en sådan examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av juli 2035.		X	
Den som före den 1 juli 2027 har antagits till en utbildning till grundlärar-, ämneslärar-, förskollärar- eller yrkeslärarexamen enligt de äldre bestämmelserna men fått anstånd till tid därefter med att påbörja utbildningen, ska anses ha antagits till en utbildning till en sådan examen enligt de nya bestämmelserna.	X		

Avsändare:

Christina Osbeck, dekan vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Christina Osbeck
TITEL, ORGANISATION:	Dekan, Utbildningsvetenskapliga fakulteten
TID:	2025-03-19 15:47:42 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Göteborgs universitet
IDENTIFIKATIONS-ID:	_faf158ea-be5e-457d-8411-04bc8412e045

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-03-19 15:47:47 +01:00
Ref: 1869989
www.gu.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)